

Voor weinig geld toch een ruime stal die gericht is op groei

Wat doe je als melkveehouder, als nieuwbouw nodig is, maar je een zeer beperkt budget ter beschikking hebt? Dan bouw je zelf met waar mogelijk tweedehands materialen en zorg je zelf voor een scherpe inkoop. Dat kan als je over technisch inzicht beschikt, gemotiveerd en enthousiast bent en doorzettingsvermogen hebt. Maar je moet ook geduld hebben en de tijd nemen.

Dat weten Anne en Anneke Koekkoek uit Harlingen ook. Ze begonnen 16 jaar geleden als startende melkveehouders op een pachtbedrijf. Bij deze verwaarloosde boerderij hoorde 44 ha grasland, dat direct rond de boerderij lag. De weiden waren slecht onderhouden, maar knappen nu stuk voor stuk op. Voor Anne en Anneke biedt deze plek goede mogelijkheden om hun bedrijf verder te ontwikkelen. En dat willen ze, want ze zien voldoende kansen hiervoor. Voorwaarde was wel een nieuwe stal voor de koeien.

Veel geld was er niet en veel lenen kon ook niet, omdat het bedrijf als pachtbedrijf weinig zekerheden heeft. Anne begon lang geleden al met de voorbereidingen voor de nieuwbouw. Tweedehands stalen spanten lagen al 3 jaar op het erf, voordat ze gebruikt werden. En de mestsilo is gratis overgenomen en staat er al 8 jaar. In 2003 nam het bedrijf een grote silo voor het graan kosteloos over van de melkfabriek Workum, waaronder een pletter is geplaatst.

In 2004 startte de bouw van de stal en bijna alles werd zelf gedaan. Anne is ontwerper, aannemer en uitvoerder geworden. Hij kocht de materialen zelf in en onderhandelde scherp op de prijs en kwaliteit. Soms huurde hij bedrijven/arbeid in, maar veel van de bouw en de montage kon hij zelf doen. Hiermee bespaarde hij veel geld. Uiteindelijk heeft Anne een zeer ruime ligboxenstal gebouwd, waarmee het bedrijf klaar is voor de toekomst. De stal heeft een capaciteit voor ca. 160 melkkoeien. Op dit moment is die ingericht voor 96 melkkoeien en 22 stuks jongvee (16 koeplaatsen). De stal kostte in totaal slechts ca. € 190.000,-. Anne investeerde ongeveer 1.500 uur eigen arbeid erin, wat neerkomt op ca € 1.640,- per koeplaats (exclusief de melkstal). Door deze relatief lage investering zijn de jaarlijks terugkerende huisvestingskosten zeer beperkt gebleven. Klik [hier voor een plattegrond](#) van de stal.

Kosten

Fundering en vloer	33.400	
Spanten en dak	44.800	
Voerhek en inrichting	19.800	
Uitmestinstallatie en silo	22.000	
Overig	6.000	
Ingehuurde arbeid	17.100	143.100
	Eigen arbeid a €30 /uur	45.000
Totaal		188.000

Gehoord vee heeft de ruimte nodig

De nieuw gebouwde stal van Anne en Anneke oogt groots en open en is dat ook. Er zijn geen muren of wanden. De stal bestaat uit spanten met een mooi blauw dak, dat aan de buitenkant 1 meter uitsteekt over de voergang. Ze zijn niet zuinig omgesprongen met de ruimte.

Op het bedrijf van Anne en Anneke loopt gehoord vee. Met de bouw van stallen in Nederland wordt hier geen rekening mee gehouden. Omdat bij conflicten het vee ernstig kan verwonden, ontstaan de problemen. Om dit te voorkomen hebben Anne en Anneke hier rekening mee gehouden bij het ontwerp en de inrichting van de stal.

Veel ruimte per koe

De stal heeft ca 1.200 m² loop- en ligruimte. Dat komt neer op ruim 10 m² per koeplaats en dat is veel. De normen voor de biologische landbouw zijn ca 6,5 m² per koe. De hoeveelheid ruimte is een bewuste keuze.

Ruime looppaden

De looppaden bij het voerhek zijn 4 m breed. Die van de middengang is eveneens 4 m breed. Op de looppaden ligt een mestschuif.

Individuele ligplaatsen

De stal is een ligboxenstal geworden met individuele ligplaatsen van 1,25 x 2,10 m. Het is een diep strooisel systeem. Het ligbed is gevuld met oude autobanden en gehakseld stro. Hierdoor heeft de koe een aangename rustige, zachte en schone ligplaats. Anne en Anneke verwachten dat ze ca 1,5 kg stro per koe per dag moeten strooien. Het stro wordt met een telescoopblazer in de nok ingebracht. De boxafscheidings zijn tweedehands.

Geen dode hoeken

In de stal zijn nagenoeg geen dode hoeken te vinden. Daar vinden veelal de conflicten tussen de dieren plaats en kunnen ze elkaar beschadigen. De melkstal wordt daarom ook centraal in de stal gesitueerd. De looplijnen van en naar de melkstal moeten weinig of geen hindernissen bevatten.

Voerhek met buizen

Het bedrijf koos voor een open voerhek, die uit buizen bestaat. De totale voerheklengte is 130 m. Dat is 1,10 m per koeplaats. De koeien kunnen hier zich te allen tijde vrij bewegen en als een dier wordt lastig gevallen, kan ze weggomen. Aan het voerhek worden de koeien met een voermengwagen gevoerd. Het is de bedoeling dat er voor het vee altijd gemengd voer beschikbaar is. Dit voorkomt conflicten.

De melkstal

Anne en Anneke kozen voor een 2 x 12 melkstal. De koeien komen vanuit de middengang binnen. Na het melken verlaten ze de melkstal via een rapid exit systeem naar de zijkant en komen direct bij de voerhekken. Ze kunnen dan direct gaan vreten. Deze melkstal wordt volgend seizoen geplaatst

De drinkbakken

De drinkbakken komen aan het voerhek te staan. Het is een rondpompsysteem met verwarming, wat bevoorziening in de stal voorkomt. Met de 8 "sneldrinkers" kunnen de koeien snel water drinken. Het water is altijd fris. De

bedoeling is om in de toekomst het hemelwater op te vangen en dat in een natuurlijk bassin op te slaan. Dit kan dan als drinkwater gebruikt worden.

Krachtvoerboxen

Er zijn geen krachtvoerboxen meer. De koeien krijgen eventueel in groepen krachtvoer via de mengvoerwagen verstrekt. De krachtvoerboxen zijn bij uitstek een risicoplek voor gehoord vee, waar veel onrust kan plaatsvinden.

© [Bioveem](#). Laatst bijgewerkt: 23-09-2008 09:42.

Mail vragen en opmerkingen over de Bioveem - Website naar: webmaster.asg@wur.nl